

Modernisering af individafprøvningen

Orientering, september 2009

v/ *Jørgen Skov Nielsen*

Det er mere end 10 år siden, at individafprøvningen af kødracekalve blev flyttet fra Langagergård på Als til Ålestrup Avlsstation. Afprøvningen har i perioden kørt efter samme principper med hensyn til opstaldning, afprøvningsperiode og overordnet foderstrategi. Der er løbende gennemført forbedringer for at sikre optimale vilkår på stationen, især ventilation og staldindretning er ændret i den forløbne periode, ligesom foderblandingen er optimeret flere gange.

Analyse

Viking Danmark og Dansk Kødkvæg har i en periode fulgt afprøvningen tæt og lyttet til de forslag, der er kommet fra flere raceforeninger. Samtidig har AgroTech analyseret mange af de data, der er samlet op på Avlsstationen. Formålet har været at evaluere på den nuværende afprøvning og finde muligheder for besparelser og forbedringer. Desuden har det været vigtigt at se på, om der er processer eller registreringer, der er overflødige. Konklusionen er, at den nuværende individafprøvning stort set opfylder de krav, der kan stilles til en moderne avlsforanstaltning for kødracetyre.

Forbedringer

Viking Danmarks bestyrelse har behandlet de mange input fra AgroTech, raceforeninger, rådgivere og indtryk fra udenlandske avlsstationer. Det er besluttet at gennemføre nogle ændringer nu, mens flere andre forbedringer følger.

Opstaldning

I dag er kalvene op til 100-150 kg. tungere, når de slutter individprøven i forhold til for 10 år siden. Det skaber overbelægning i nogle af boksene i sidste fase af afprøvningen. Hidtil er kalvene blevet blandet mest muligt racevis. Det princip brydes der med i et forsøg på at undgå, at de mindste dyr bliver undertrykt.

Fremover bliver kalvene opstaldet efter følgende hovedprincipper:

- Simmental, Blonde og Charolais samles i bokse med 7 kalve pr. boks
- Dexter og Skotsk Højland skal hver kunne fylde en boks med 6-10 kalve pr. boks
- Andre racer samles i bokse med 7 kalve pr. boks

Afprøvningsperiode

Kalvene starter i dag i forsøg den dag de bliver otte måneder og slutter 13 måneder gamle. Vi har fået flere opfordringer til at stoppe afprøvningen, når dyrene er 12 måneder, fordi langt de fleste kalve i praksis er slagtet inden de bliver 12 måneder. Flere oplever, at noteringen for dyr der slagtes fra Ålestrup er lavere, fordi dyrene er for gamle. Et par raceforeninger har observeret, at deres dyr går i stå i sidste af perioden, og endelig er der problemet med overbelægning. AgroTech rapporten viser også, at der kan være lidt uregelmæssighed i væksten hos enkelte dyr i sidste del af afprøvningsperioden.

Viking Danmarks bestyrelse vurderer, at det kan give problemer at sætte kalvene i forsøg allerede ved syv måneders alderen. Der indsættes dyr hver 6. uge, og der skal sættes tid af til en karantæneperiode, der helst ikke må være under tre uger. Derfor skal kalvene fravænes noget tidligere, end det praktiseres i de fleste besætninger i dag.

Bestyrelsens anbefaling er derfor, at afprøvningsperioden afkortes med en måned, så dyrene starter otte måneder gamle og slutter, når de bliver 12 måneder. Fordelene er lavere belæg-

ning i boksene, mulighed for at afprøve flere kalve på stationen, sparede foderomkostninger helt op til 800 kr. pr. dyr for de største racer og bedre sundhed. Ulemperne er lidt lavere sikkerhed på afprøvningen især for foderoptagelse, fordi perioden afkortes.

Afprøvningen

AgroTech har set på sammenhænge og udvikling i diverse registreringer og målinger på stationen. Med baggrund i denne rapport, vurdering af ressourceforbrug til det praktiske på stationen og dialog med Dansk Kvægs sektion for avl og reproduktion er det vores opfattelse, at der ikke er grundlag for større ændringer i afprøvningen.

Ultralydsmåling

AgroTech analysen viser, at der er sammenhæng mellem ultralydmålingen og klassificering ved slagt. Analysen viser også, at der skal et vist antal scanninger til pr. kalv for at give en sikkerhed for resultatet. I dag scannes tre gange, og der tages to billeder pr. scanning. En analyse har tidligere vist sammenhæng mellem U-tal og avlsværdital for slagt. Vi anbefaler, at vi kører uændret videre.

Fodereffektivitet

Der er en positiv sammenhæng mellem høj daglig tilvækst og god fodereffektivitet, når man ser overordnet på AgroTech resultaterne. Der er dog stor variation indenfor grupper af dyr. Der er således lige så stor spredning på FE/kg tilvækst inden for de 25 pct. hurtigste voksende dyr som inden for de 25 pct., der har den laveste tilvækst. Foder er en af de største omkostninger i kødproduktionen, derfor bør målingen af fodereffektivitet forsætte.

Vejninger

Individafprøvningen indledes med to vejninger og afsluttes på samme måde. Det er disse vejninger, der danner baggrund for daglig tilvækst på stationen og hermed i T-tallet. I prøveperioden vejes dyrene hver 4. uge. Disse vejninger kunne i princippet spares væk. Vi vurderer dog, at vejningerne har betydning for ejerne af kalve, og de anvendes også som en form for produktionskontrol.

Økonomi

Den almindelige økonomiske afmatning og erindringen om sidste års høje foderpriser gør det vanskeligt for nogle racer at få tilstrækkeligt med tilmeldte kalve til afprøvning. Flere racer har derfor øget tilskuddet til afprøvning af kalve. Viking Danmark yder fortsat et stort tilskud til stationen: 10 kr. pr. 1. inseminering med kødkvæg og op til 3.500 kr. pr. kalv.

Vi gør, hvad vi kan, for at gøre afprøvningen så billig som muligt, men der er en række faste omkostninger. Så det, der reelt kan give en meget billigere afprøvning, er at der afprøves flere kalve. Vi vurderer dog, at afkortningen af prøveperioden med en måned kan spare foder for ca. 1.000 kr. pr. dyr.

Raceforeningerne indbydes til en drøftelse af individafprøvningen 2010, når Viking Danmark har et budgetforslag klar.